

7.

การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ศึกษาในประเทศไทย

นายมานิตย ฟูชากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974 - 561 - 990 - 6

011208

i 17024080

Selection and Training of Judges in Thailand

Mr. Manit Sutaporn

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้พิพากษาในประเทศไทย

โดย

นายมานิตย์ สุชาพร

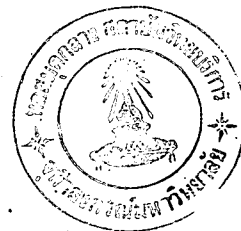
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตากภรณ์

อาจารย์ กนก อินทร์มพรรย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท

[Signature]

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุฬา กุลบุศย์)

[Signature]

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตากภรณ์)

[Signature]

กรรมการ

(อาจารย์ กนก อินทร์มพรรย์)

[Signature]

กรรมการ

(อาจารย์ พรเพชร วิชิตชลชัย)

[Signature]

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะธีระกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้พิพากษาในประเทศไทย

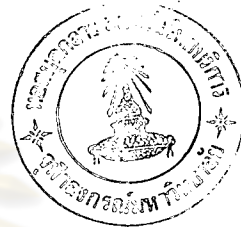
นายมานิตย์ สุชาพร

ผุ้ช่วยศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตราภรณ์

อาจารย์กนก อินทร์ทรัพย์

นิติศาสตร์

2525

บทคัดย่อ

อำนาจตุลาการ เป็นอำนาจหนึ่งในสามของอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ผู้พิพากษา หรือตุลาการ เป็นผู้ใช้อำนาจนี้เพื่อพิทักษ์ประเศศความยุติธรรม รักษาและรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ปกป้องและปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความเป็นธรรมในสังคม โดยการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือข้อพิพาทด้วยหลักนิติศาสตร์ อำนาจนี้จึงมีผลกระทบต่อชีวิต อิสระภาพ เสรีภาพ ชื่อเสียง เกียรติคุณ และทรัพย์สินของประชาชนโดยทั่วไป

เมื่อเกิดการกบฏขึ้นหรือความขัดแย้งขึ้นในสังคม และกรณีหรือกรณีส่วนเกี่ยวข้องกับไม่สามารถแก้ไขหรือระงับได้ด้วยตนเอง เพื่อความสงบเรียบร้อย ความมีระเบียบของสังคม จึงต้องมีสถาบันและบุคคลของบ้านเมืองไว้สำหรับยุติหรือแก้ไขข้อขัดแย้งและความเคียดแค้นในสันติสุขลง สถาบันดังกล่าวก็คือ ศาลสถิตยุติธรรม และบุคคลปฏิบัติหน้าที่ในศาลก็คือ ผู้พิพากษา ควบลักษณะเช่นนี้ทำให้ศาลได้ชื่อว่าเป็นที่พึ่งแห่งสุดท้ายของประชาชน อำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาทำหน้าที่จึงต้องการทดสอบและกลั่นกรองมาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่า เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางนิติศาสตร์ เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นธรรมสมกับที่ประชาชนไว้วางใจให้ทำหน้าที่สำคัญ ถ้าหากภาพพจน์ของผู้พิพากษาเป็นที่เสื่อมเสีย เช่น คัดสินคดีด้วยความเอนเอียง หรือรับสินบน ประชาชนย่อมจะไม่เคารพ เชื่อถือ และไว้วางใจอีกต่อไป เมื่อถึงวาระนั้น

บ้าน เมืองจะดูเห็นไฟและถึงกาลแตกดับในที่สุด กล้วย เป็น เพราะประชาชนชาติที่นี้ และ
ทางที่กว้าง ขอบเข็ นการขุดขุดพิพาทและความขัดแย้งกัน เองตามอำเภอใจ

มีจุดหนึ่งในประเทศไทยที่ก่อกวนการอุตสาหกรรม เพื่อให้อาตมาส่ง
วินิจฉัยว่า เป็นจำนวนมากทำให้คิดความลาซา เป็นที่เสียหายแก่ความเป็นอันมาก แม
กฎหมายจะ เปิดโอกาสให้พอพรรตฎีกาตามที แต่หา เหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือ คำ
พิจารณาของ ผู้พิพากษาส่วนคนไม่ เป็นที่พึงพอใจ และก่อกวน เกิดความไม่แน่ใจในความ
ความสามารถและความ เที่ยงตรงของ ผู้พิพากษา

วิธีการคัดเลือกผู้พิพากษาในไทยคงมีลักษณะพิเศษ เปรียบเหมือนจริง เป็นสิ่งสำคัญ
ยิ่ง เมื่อคัดเลือกโดยคนที่มีความสามารถแล้ว จะมีวิธีรักษาคนเหล่านั้นไว้ให้
ดำรงความมีประสิทธิผลและอดทนไปไกลอย่างไร ปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่า วิธีการเลือก
กรรมวิธีพิพากษา เป็นวิธีการ สิ่ง ที่จะทำให้ ผู้พิพากษา เป็นบุคคลในอุดมคติอันหนึ่งปรารถนา
วิธีคัดเลือกผู้พิพากษาตามแบบหลายวิธี ทั้งนั้นอันยอมรับระบบการปกครอง การ เมือง สังคม
วิถีความเชื่อและประวัติดั้งเดิมของ ประเทศนั้น ๆ และการเลือกกรรมวิธีพิพากษาจะมี
ความจำเป็นหรือไม่ และมีวิธีการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการคัดเลือกผู้พิพากษาในประ
เทศนั้น ๆ

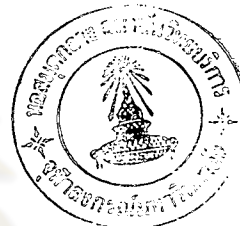
ประเทศไทยมีระบบการคัดเลือกผู้พิพากษากลายคลึงกับระบบของ ประเทศ
ฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่น ทั้ง เป็นวิธีทางคงโดยการสอบคัดเลือกตามลำดับขั้นสอบได
กะเกณฑ์ ประมุขของประเทศ เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ประเทศสหรัฐอเมริกาในระดั
บสหรัฐบางมตรัฐมีการคัดเลือกโดยวิธีเลือกคง ประเทศสหพันธสาธารณรัฐ เยอรมันมี
คณะกรรมการแห่งชาติสรรหาตัวผู้ที่เหมาะสม เสนอให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ประเทศ
อังกฤษนิยมคัดเลือกจากทนายความที่มีประสบการณ์มานาน นอกจากนั้นในประเทศ
สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น ยัง เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกที่ประ
คองอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใดกฎหมายมีโอกาสได้ร่วมการคัดเลือก เป็นผู้พิพากษาด้วย
และในบางประเทศหรือบางมตรัฐมีการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้พิพากษาโดยนำวิธีการ
ต่าง ๆ ไปดัดแปลงให้ดูความที่เห็น เหมาะสม

ส่วนการฝึกอบรมนั้นประเทศไทยได้จัดการใหม่การฝึกอบรมผู้พิพากษาทุกระดับชั้นเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้พิพากษาเป็นผลตรงความร่อยเสมอ ในขณะที่เกี่ยวกับก็ให้รับรุดลุมมาใหม่ ๆ และพัฒนาการอุทธรณ์อาชญา เมือง เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ระไล้ไขกฎหมายได้รัดกุมเหตุการณ์และเป็นธรรมมากขึ้น.

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Selection and Training of Judges in Thailand
Name Mr. Manit Sutaporn
Thesis Advisor Assistance Professor Vithit Munthabhorn
 Kanok Inthrupun
Department Law
Academic Year 1982

ABSTRACT

Judicial power is one of the three characteristic of Sovereign Power, the highest power in a democratic country. Judges or the judiciary are vested with the power to uphold justice, to maintain law and order, to prevent and suppress crimes, to maintain peace and justice in the society, by means of deciding upon cases or disputes in conformity with juridical principles. Judicial power, therefore, has a great impact on daily life, independence, freedom, pride, prestige and property of people in general.

When oppressions or disputes occur in the society and the parties or persons concerned cannot solve or settle the problems by themselves, there must be an institution or persons in the society to solve or settle the disputes in order to maintain peace and stability in the society. The relevant institutions are the courts of justice, and the persons who take the roles in the courts. In this respect the courts are considered to be the last resort for the people. Consequently, the power and duty assigned to the judges

๓

are of great importance. The persons selected to do the job must be thoroughly scrutinized to make sure that they are honest and just, with juridical capability to live up to the significant duty assigned to them by the people. These qualities are very important because they are qualities which the people look for in judges. If the judges' image is stained, for instance, due to the unfair decision-making or bribery, people will not respect or trust them any more. If that should be the case, confusion and tension will be created in the society, and the society will eventually collapse because the people will have no one to turn to and they will seek ways to settle the conflicts and disputes on their own.

In Thailand at the present time, there are many cases appealed to the High Court for reconsideration. This delays the judicial process and causes much trouble to persons concerned. As the law provides the chance to appeal, one reason for appeal is that the judges' decision themselves may not be satisfactory to the parties and the parties may be suspicious of the judges' knowledge and administration of justice.

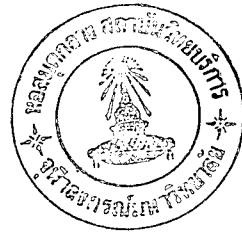
Therefore, criteria for the selection of judges with a view to selecting persons with appropriate qualifications are very important. How to ensure that these people will remain proficient after the selection is also very important. At present, it is universally accepted that judges' training and orientation are methods for ensuring the high quality of the judges. There are, infact, many ways as to how to select the judges depending on the

government, political and social systems, way of life, and history of the country. Whether or not the judges' training and orientation in a country will be necessary and how to arrange such training depend on the methods of the judges' selection in the country in question.

In Thailand, judges' selection is similar to that of France and Japan. The method used is that judges are appointed according to their performances in examinations. The head of state is vested with the power to appoint these judges. In the U.S.A., the judges are elected in some states. In the Federal Republic of Germany there is a committee to search for the appropriate persons. In the U.K., the positions are available for those with much experience. Besides, in the U.S.A., France, Germany and Japan, the chance to participate in the selection is open to those with careers relating to legal activities. In some countries, the selection and orientation process are adjusted to their own conditions.

Regarding the orientation, most of the countries occasionally arrange the orientation for judges at every level so that the judges will be equipped with update knowledge. At the same time, they can learn about new laws, and the social, economic and political situation of the country. This enables the judges to enforce the updated law and remain without bias.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณช่วยศาสตราจารย์วิทิต มั่นตราภรณ์ และอาจารย์กนก อินทร์พรหม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูล ให้ความอนุเคราะห์ หนังสือและเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และกรุณาให้คำแนะนำในการ เขียนและตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ชานินทร์ ทรัพย์วิเชียร ศาสตราจารย์ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความคิดเห็นและให้ความอนุเคราะห์ ข้อมูล ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม ที่กรุณาตรวจสอบ โคร่ง เรื่องวิทยานิพนธ์และให้ความคิดเห็น และแนวทางในการ เขียนแก้ไข

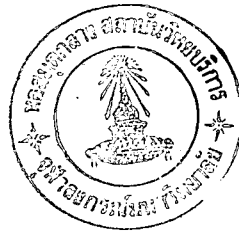
ขอขอบคุณคุณศิริพร ชัมภลลิขิต คุณทวีป คันส์สวัสดิ์ ที่กรุณาแปลข้อมูล ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยให้แก่วัยเรียน ขอขอบคุณทรรธิภา ประทักษ์ธร ที่ได้ อนุเคราะห์ในค่านัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่เขียนมีใจกล่าวนามไวข้างต้นที่มีส่วนช่วย เหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ตั้งแต่แรกเริ่มจนแล้วเสร็จ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายมานิตย์ สุชาพร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กติกกรรมการประกาศ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ก. ความหมายและขอบ เขตของคำว่าผู้พิพากษา	3
ข. ฐานะของผู้พิพากษิตามรัฐธรรมนูญ	7
- ความเป็นอิสระของผู้พิพากษา	8
- การคัดเลือกผู้พิพากษากับทฤษฎีการแบ่ง แยกอำนาจ	14
ค. งานและความสำคัญของผู้พิพากษา	17
ง. ประวัติความเป็นมาของผู้พิพากษาไทย	21
- สมัยสุโขทัย	21
- สมัยอยุธยา	22
- สมัยรัตนโกสินทร์	25
2. บทบาทของผู้พิพากษา	26
ก. ผู้พิพากษาในทัศนะต่าง ๆ	26
ข. ผู้พิพากษิตามความเป็นจริง	42
3. ระบบการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้พิพากษาในประเทศไทย	52
การคัดเลือกผู้พิพากษา	52
ก. คุณสมบัติของผู้ที่จะ เป็นผู้พิพากษา	52
ข. หลักสูตร และวิธีการสอบคัดเลือก เพื่อ เป็นผู้พิพากษา	55
1. หลักสูตร และวิธีการสอบคัดเลือกครั้ง เดิม	56
2. หลักสูตร และวิธีการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน	57
ก. หลักสูตร	57

ข. การตรวจสอบคุณสมบัติและความประพฤติของ ผู้สมัครสอบ	61
ค. การตรวจโรค	65
ง. การออกข้อสอบและการตรวจ	66
จ. การสอบสัมภาษณ์	67
ค. การบรรจุและแต่งตั้ง	68
ง. องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกผู้พิพากษา	73
การฝึกอบรมผู้พิพากษา	74
ก. การฝึกอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา	75
ข. การอบรมผู้พิพากษา	85
1. การอบรมผู้พิพากษาคนใดรับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษา หัวหน้าศาล	85
2. การสัมมนาผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	86
3. การสัมมนาผู้พิพากษาหัวหน้าศาลทั่วราชอาณาจักร	89
4. การสัมมนาผู้พิพากษาศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ศาล- แรงงาน	91
5. การสัมมนาในโอกาสการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาในการพิจารณา พิพากษาคดี	93
6. การสัมมนาผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา	95
ค. การพัฒนาการฝึกอบรมและสัมมนาผู้พิพากษา	96
4. ระบบการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้พิพากษาในนานาประเทศ	99
ประเทศอังกฤษ	99
การคัดเลือกผู้พิพากษา	99
วิธีการแต่งตั้งผู้พิพากษา	109
การเลื่อนตำแหน่ง	111
การถอดถอนผู้พิพากษา	112

	๗
	หน้า
การฝึกอบรมผู้พิพากษา	113
ประเทศสหรัฐอเมริกา	114
การคัดเลือกผู้พิพากษา	114
การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลมลรัฐ	116
การคัดเลือกผู้พิพากษาของศาลมลรัฐ	121
วิธีการแต่งตั้ง	123
วิธีการเลือกตั้ง	125
วิธีการมิสตรี	127
การฝึกอบรมผู้พิพากษา	130
ประเทศฝรั่งเศส	134
การคัดเลือกผู้พิพากษา	134
การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	136
การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์	139
การคัดเลือกผู้พิพากษาศาลฎีกา	140
การแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง	141
การดำรงตำแหน่ง	144
การฝึกอบรมผู้พิพากษา	144
การฝึกอบรมก่อนดำรงตำแหน่ง	145
การฝึกอบรมผู้พิพากษาภายหลังดำรงตำแหน่งแล้ว	146
ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมัน	147
การคัดเลือกผู้พิพากษา	147
การแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง	150
การดำรงตำแหน่ง	154
การฝึกอบรมผู้พิพากษา	154
ประเทศญี่ปุ่น	155
การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้พิพากษา	155
การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	158

	หน้า
การคัดเลือกและแต่งตั้งคณาจารย์ระดับปริญญาตรี	159
การคัดเลือกและแต่งตั้งคณาจารย์ระดับปริญญาโท	160
การดำรงตำแหน่ง	161
การฝึกอบรมคณาจารย์	163
5. บทสรุปและขอเสนอแนะ	167
บทสรุป	167
การคัดเลือกคณาจารย์	167
ข้อดีและข้อเสียของวิธีการคัดเลือกแต่ละระบบ	178
การฝึกอบรมคณาจารย์	184
ขอเสนอแนะ	188
บรรณานุกรม	201
ภาคผนวก	208
ภาคผนวก ก.	209
ภาคผนวก ข.	212
ภาคผนวก ค.	216
ภาคผนวก ง.	221
ภาคผนวก จ.	228
ประวัติผู้เขียน	231